

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY



РІК І.Н. Ч. 148 НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, середа, 2-го серпня 1944. No. 148. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, August 2, 1944. VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СКЛИКАНО КОМІСІЮ НА НАРАДИ ДЛЯ РЕКОНВЕРЗІЇ

ВАШИНГТОН. — Провідники обох великих партій в сенаті вивали телеграфічно членів військової комісії, щоб вони прибули до Вашингтону на наради над законодавством для реконверсії. На денній нараді поставлений план для повоєнного бізнесу і програма для придержання робітників при заняттях. План для вишукування занять робітникам залежний від демобілізації вояків.

Комісія пічне наради негайно після зібрання конгресу, який розпочинає свої наради після перерви, вівторок 1. серпня. Конгрес не має ще готової програми економічної відбудови, бо її мусять підготувати комісія. Всеж таки конгрес зідзидиться, щоб бути готовим на всякі можливості, звязані з теперішньою воєнною ситуацією. У міжчасі Бюро Воєнних Інформацій підготувало звіт із надвишки воєнних матеріалів, які призбиралися вчасі ведення війни, а які тепер треба продати. Хоч конгрес не займається продажом цих матеріалів, то всетаки відповідальний за законне переведення трансакцій, тимбільше, що надвишка досягає вартости 15 біліонів доларів. Це та надвишка, що піде на перепродаж, бо надвишку всіх воєнних продуктів нараховують на 100 біліонів доларів.

ЗМЕНШУЮТЬ ВИРІБ ПІДВОДНИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН. — Змінені вимоги світової війни вимагають зменшення виробу підводних лодок, а зте збільшення продукції звичайних та ракетових літаків, як це подає до відома департамент маринарки. Особливо нагло зросло запотребування ракетових літаків і то до такої міри, що їх неможна якслід постачати. Продукцію субмарин зменшено тому, що зменшилася область їх діляння на Тихому океані. Американські війська заняли такі великі простори морські у війні проти Японії, що діляння субмарин дуже обмежилось. Обмеження будови субмарин виконується так, що не починається будувати нових, на які вже пороблено пляни.

ПОМЕРЛА ДОВГОЛІТНЯ СЕКРЕТАРКА ПРЕЗИДЕНТА.

БОСТОН. — Маргарит Еліс Ля Генд, особиста секретарка президента Рузвелта через 10 літ, померла в шпиталі маринарки в 46 році життя. Вона пошла працювати перед півтора роком. Вона покінчила гайскул в Сомервилл під Бостоном, після цього працювала як стенографістка в кількох підприємствах, через Сивіл Сервіс Комишен дісталася до Вашингтону і стала секретаркою Рузвелта ще в 1918 році.

ОПИСУЄ СОВЕТСЬКУ СИСТЕМУ.

НЬО ЙОРК. — Ерик Джанстон, предсідник Торговельної Палати Злучених Держав, що перебував у Советях 6 тижнів для економічних студій і недавно вернувся до краю, передає через Норт Америкен Ньюспейпер Алайенс свої помічання про советську систему господарки. Він каже, що в Советях неможлива ніяка приватна господарка, отже нема приватних підприємств. Робітничка система оперта на праці в державних фабриках, а заплата залежить від вироблення наложеної „норми“, тобто призначеного пайку роботи. Для заохоти робітника призначають додаток 15% плати, коли хто виробить додатково 10% роботи понад норму. Потім ідуть ще медалі, звільнення від податків картки на ліпший харч, білет до театру і т. п. нагороди.

У різництві нема ніякої приватної власности. Є призначена норма праці, а для виконання норми треба 11 годин денно через 6 днів у тижні. Кожну другу неділю треба працювати в дарунку для уряду. Поле спільне для всіх, але родина може винаймати від уряду шмат землі на одну п'яту частину акра і її управляти для себе після вироблення норми. За це має родина платити окремі податки, хоч дозвіл на винаєм землі вважається підвишкою нагороди за працю понад норму. Надвишку продуктів на рилі можна продавати на ринку в означених днях, але лише для власного житку купуючого. Упродовж 30 літ люди так привикли до колективної системи, каже Джанстон, що нема мови за привернення приватної власности в Советях.

18 МІЛІОНІВ ПОДАТКОВЦІВ ДІСТАНУТЬ ЗВОРОТ.

ВАШИНГТОН. — \$400,000,000 гроша буде звернених 18 мільонам податковців як надвишка податку, заплаченого ними за 1943 рік. Як скоро пічнется цей зворот, залежатиме від поспіху праці урядовців в податкових бюрох. Від 15 березня перевірено 3 мільони податкових виказів, які показують надвишку.

Американський уряд стримав воєнну допомогу Туреччині

ВАШИНГТОН. — В урядових колах зрештунували з можливости виновідження війни Туреччиною державам Осі, зате вичкують зрвання дипломатичних взаємин між Туреччиною й згаданими державами. Туреччина помагатиме Аліянтам усіми способами, за винятком справжньої війни, як про це тут говорять. Головною причиною, чому справжня участь Туреччини у війні не бажана це те, що Аліянти бояться загрози на Балкані. З хвилиною, колиб турецькі вояки напали на Грецію та на Болгарію, оба ці краї почалиб війну проти Туреччини. Аліянти будуть вдоволені, коли Туреччина дозволить їм уживати летунських майданів в акції проти Німеччини і проливу Босфору для аліянських кораблів для доступу до Чорного моря.

ЗАКОННІСТЬ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ АРГУМЕНТОМ ДЛЯ СОВЕТІВ

НЬО ЙОРК. — Коментатор газети Н. Я. Гералд Трибюн Волтер Линман застановляється над „легітимізмом“ польського уряду в Лондоні з нагоди поїздки прем'єра Міколайчика до Советів і приходить до висновку, що законність цього уряду є важним моментом для Советів в теперішньому часі. Сталін хоче законно об'єднати цілу Польщу під одним урядом, щоб мати на будуче право трактувати поважно територіальні переміни передвоєнної Польщі. Міколайчик має всі потрібні повновасти для переговорів про границі, про зречення території, про наладнання відносин із Советами і т. п. З огляду на похід Червоної армії на територію Польщі справа зближається до вирішення і внаслідок цього скріпляє силу Советів, а ослаблює силу польського уряду у вирішуванні цих питань.

ЧУЖИННЕ НАСЕЛЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — Чужинне населення Злучених Держав змаліло тепер до 3,400,000 у порівнянні з 5,000,000 цього населення вчасі переліку в 1940 році. Ці цифри подав у своїм звіті Ирл Дж. Гарисон директор Іміграційної й Натуралізаційної Служби коли подав резюмцію із свого становища. З огляду на постійне зменшування числа чужинного населення, питання чужинців в Америці належить до минувшини, твердить Гарисон. Чужинне населення зменшується через смерть, а водночас через стримання іміграції.

В теперішньому часі найбільше зменшилося число чужинців через натуралізацію, а багато виїхало добровільно або їх депортували.

Націсти лякають Туреччину перед переходом на сторону Аліянтів

ЛОНДОН. — Німецький амбасадор до Туреччини, барон Франц фон Папен, остеріг турецького міністра заграничних справ, Шукру Саракоглу, що якщоб Туреччина зірвала дипломатичні та економічні звязки з держама „Осі“, то це матиме для неї важкі наслідки. Інші відомости подають, що Туреччина властиво вже зірвала такі звязки з Німеччиною, та що турецький комунікат подав, що Німеччина вже війну прогнала. Німеччина це знає і не має уже ніякої надії на турецьку неутральність.

ЩО МАЄ СТАТИСЬ З НІМЕЦЬКОЮ ВОЄННОЮ ФЛЬОТОЮ?

ЛОНДОН. — Незабаром зачнуться наради морських місій Злучених Держав, Британії та Советів в справі демобілізації й демілітаризації німецької фльоти. Та будуть говорити при тому ще й про такі справи як та, що зробити з німецькою тяжкою промисловістю. Будуть застановлятися, чи не вжити її враз з німецькими технічними силами для продукції того, що ще потрібне для війни з Японією.

ВСІ РЕСУРСИ ДЛЯ ТОТАЛЬНОЇ ВІЙНИ, ЗАПОВІВ ГЕБЕЛЬС

ЛОНДОН. — Д-р Йосиф Гебельс, наїстичний міністер пропаганди, назначений Гітлером для змобілізування усіх сил для дальшої боротьби, заповів, що вже прийшло до остаточної воєнної розправи, та що він без усяких скрупулів витягне останню силу з 80 мільонів німців і тих народів, що є ціл німецькою окупациєю, щоб перемогти.

НІМЕЦЬКІ МІЛІТАРИСТИ ПОДІЛЕНІ ДУМКАМИ ЩОДО ВОЄННОЇ ТАКТИКИ

ЛОНДОН. — Кажуть, що одна частина німецьких генералів є за те, щоб „погодитись“ з Росією і таким чином кинути всю силу проти корогів на заході. Знов друга частина є за те, щоб пофитись на заході до Лінії Зігфріда і там тільки оборонятись, а головну силу кинути проти Советів на сході. Але обидві сторони згодні щодо цього, що положення Німеччини є дуже грізне.

ЗАКОН ПРО ТЕ, ЯК ПОКАРАТИ В ІТАЛІЇ ФАШІСТІВ

РИМ. — Уряд Бенонія проголосив закон, згідно з яким каратимуть фашистів. Закон попрає граф Карльо Сфорца. Закон є лагіднішим від того, що його пропонував Чарльз Полеті; аліянський воєнний командант. Кажуть, що „відповідає більше традиції римського права та італійському темпераментові“. Каратимуть тих „найголовніших“, що займали передові становища. Перша судова розправа відбудеться при кінці серпня.



ВІДПОЧИНОК ПО ВАЖКИХ БОЯХ. Це так відпочивають американські вояки на італійському фронті по важких боях під містом Ліворно. Заснули на купі каміння, з чого можна заключати, як дуже вони перетомлені.

АМЕРИКАНЦІ ПОСУНУЛИСЬ В НОРМАНДІЇ ЗА ШІСТЬ ДНІВ ОФЕНЗИВИ НА 38 МІЛЬ

НАЧАЛЬНА КОМАНДА ЕКСПЕДИЦІЙНИХ АЛІЯНТСЬКИХ СИЛ. — Перша Американська Армія, що стоїть під провідом ген. Н. Бредлі, та яка розпочала тому тижень офензиву в Нормандії, постійно посувається далі вперед. Американські частини вже вийшли з Нормандії й станули на порозі Бретанії, занявши місто Авранш. Німецькі комунікати подають про небувалу досі боротьбу тенків, згадуючи про наступ 620 американських повзів, що треба вважати пересадкою. Тащо боротьба була завзята, то щодо цього немає в нікого ніяких сумнівів. Що вона велась на великі розміри, пізнати вже хочби по тім, що біля Авранш полонено 10,500 німецьких вояків. Це те, що зістало охорожене.

СТ. НАЗЕР І БРЕСТ — ЧЕРГОВА ЦІЛЬ.

Коли американці ввійшли в Бретанію, то ясне, що їм іде в першу чергу про якнайскорше здобуття двох славних і дуже важних комунікаційних і стратегічних пунктів, якими є відомі французькі пристані: Ст. Назер і Брест. Їх здобуття булоб для Аліянтів величезною поміччю, бо досі вони оперують тільки Шербургом як пристанню.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА НА ПЕРЕДМІСТІ ВАРШАВИ.

ЛОНДОН. — Воєнні комунікати подають, що советські війська вже стоять яких десять миль р'ч Варшави. Інші звідомлення доносять, що вже іде боротьба між советськими частинами і німецькими на передмісті Варшави, в дільниці, відомій під назвою „Прага“. Далі кажеться, що маршал Константин К. Рокосовський, що веде советську армію на Варшаву, вже окружає столицю Польщі. Ще подано, що советські війська відбили від німців протягом останніх 24 годин 2,140 місцевостей, що вважається небувалим досі рекордом осгвом.

ДО 300,000 НІМЦЯМ ВІДТЯТО ВІДВОРОТ.

Советські звідомлення подають ще обширні вісти з воєнних подій на терені балтійських держав. Отже подається, що Кавнас, столиця Литви, є вже вціלותи в советських руках. Знов у Латвії советські війська знаходяться 23 милі на полудні від Риги і посувають ся скорим темпом вперед, щоб замкнути відворот яким 300,000 німцям, що знаходяться в балтійських державах. Кажеться, що одинокий шлях до німецького відвороту, що веде через Східну Прусію, уже zagrożений.

ПОЛОВИНА ГВАМУ В АМЕРИКАНСЬКИМ ПОСІДАННЮ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Звідомлення з Гваму подають щось таке, чого давніше не бувало, коли іде про боротьбу з японським наїздником, що звик боротись вперто й завзято від початку до самого кінця. Отже японський опір на Гвамі заломлюється несподівано на цілій половині острова, себто на полудневій частині. Японський опір постійно там слабне, так, що вся ця територія є вже під американською контролею.

АЛІЯНТИ ПАНАМИ ГОЛЯНДСЬКОЇ НОВОЇ ГВІНЕЇ.

НАЧАЛЬНА АЛІЯНТСЬКА КОМАНДА В АВСТРАЛІЇ. — Комунікат ген. Доглеса МекАртура виявляє, що минулої неділі морські частини доковали неабиякого успіху, коли виладували більші аліянські сили в Сансапор на побережжя Нідерландської Нової Гвінеї, як і на сусідних островах Амстердам і Мидлбург. Це означає, що відокремлено цілковито яких 15,000 японців, що є в Новій Гвінеї. Морський доступ до неї є вже бережений американськими кружляками та контрторпедовцями, що помагали аліянській окупації побережжя острова. Цікаве те, що все це сталось без усякої підготовки, прийнятої в таких випадках, себто без попереднього бомбардування. Тим воно й заскочило японську залозу острова, що не надіялась такої аліянської операції.

ЯК ТЕПЕР ВИГЛЯДАЄ НІМЕЦЬКА АРМІЯ?

АВРАНШ (Франція). — Американські кореспонденти подають з французького фронту, що як приглядатись останнім німецьким полоненим, то може видаватись, що в німецькій армії є тепер люди з цього світу. Бо так є, що між полоненим є монголи, татари, кавказці, росіяни і т. д. І то в віці від років 14 до 40. Усі вони раді, що війна для них покінчена та що попали в полон. Тільки вояки з „наїстичної еліти“ споглядають з ненавистю, і, як подає один кореспондентів, так виглядають, що готові плюнути в очі тим, що їх взяли в полон.

З КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ БОРОТБЫ.

ЧУНГКІНГ (Китай). — П'ять тижнів ставили китайські частини кривавий опір, не впускаючи японців до Генгянґ, а тепер виходить, що японці вже вдерлись до міста.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

“SVOBODA” (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 26, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-5822
 Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідає.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 Адреса: “SVOBODA,” P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Дає хрести — для нашого добра

В ті самі дні, коли американські газети доносили нам, як зникла нацистська язва з тих західно-українських сіл та міст, звідки походять більшість американських українців, надійшов аргентинський часопис „Українське Слово”, в якому поміщений великодушний пастирський лист Митрополита Андрія Шептицького, виданий у Львові.

Ми так мало маємо відомостей (а властиво зовсім їх не маємо, коли іде про українські джерела!) про українське життя під німецькою окупацією, що для нас оте Великодне Послання митрополита Шептицького стає особливо цікавим документом, бо з нього можемо вичити якнайвиразніше, як живеться нашим рідним та що держить це при життю отой нещасливий нарід, з якого походимо, та якого кров в наших жилах, а біль у нашому серці.

Ось той Львів, в якому появилвся Пастирський Лист митрополита Шептицького (який отсе передруковуємо), як доносять американські газети вже зайнятих советськими військами, або, як пише комуністична преса, уже — „визволений”. Що з ним станеться, покищо не знати, бо по советській окупації, він може ще бути „дарований” Сталіном Польщі й знов опиниться під польською окупацією. Усяке треба припускати. Тільки — нема наразі надії на одно: на справжнє його визволення з чужого ярма. Але так є не тільки з Львовом, але й з цілою Україною.

Мабуть і серед таких почувань зродилося і Пастирське Послання митрополита Шептицького, що пригадає українському народові, що „християнин християнським життям неначе повторює життя Ісуса Христа”. А яке це життя? Чи не повне терпіння і переслідування?

Так! Але чи це життя не є теж нерозлучно звязане з Христовим Воскресінням, з вірою у воскресіння Христа?

На такому тлі являються теж і святочні побажання Митрополита для українського народу, передані у виді молитов:

„... Нехай (ті молитви! Ред.) за всемогучим Божим Провидінням принесуть Вам потіху в усіх Ваших терпіннях і хрестах, нехай додадуть Вам сили до тяжкої і прикрої боротьби життя, нехай скріплять Вашу надію в ліпші часи, нехай утривають Вас у певности, що Бог є добрим Батьком, що добра нам бажає, що навіть тоді, коли дає хрести, дає їх для нашого добра...”

І ще одні важні побажання: „Нехай (ті молитви! Ред.) Вас бережуть від ненависти, і злоби, і слабости, і глупоти людей... Нехай стережуть Вас від усякого обману, від усякого хибного поняття національного обовязку й національного добра... І нехай стережуть християнську родину поміж українцями від тієї страшної язви і зарази, якою є збещення святого Таїнства Христової віри”

Чергуються різні окупації української землі. Чергуються різні чужі влади. Та дбайливість Митрополита Шептицького за свій нарід — є завжди одна і та сама.

Загадка, яку пробувають розгадати

Не треба бути якимсь стра-Одні вгадування мають го- тегом, щоб завважити велику тов- довно стратегічний, себто мі- різницю між успіхами на воє- літарний підклад. Многі такі наннях європейських фронтах, думують, що це є такий „стра- себто між успіхами на совет- тегічний план” німецької на- чальної команди, який хоче сько-німецькою фронті й ти- скротити фронт на сході. ми, що їх здобувають альян- Проти цього говорять одначе тські війська в Франції та Іта- те, що саме такого „аргументу” живіє нацистичний міні- лії. Кожний з нас бачить на ст- стерж пропаганди Геббельс, що жувільна посуваються альян- каже, щоб німецький нарід не тські війська в Франції й Іта- лякवास відступами на сході, лії. Кожний з нас бачить на бо- бо то буде можна у своїм часі мапах, що їх друкують кожно- скоро направити, себто, що ті скро дна американські газети, як території, які тепер опуска- вільна посуваються альян- каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі мапах, що їх друкують кожно- скоро направити, себто, що ті скро дна американські газети, як території, які тепер опуска- каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі мапах, що їх друкують кожно- скоро направити, себто, що ті скро дна американські газети, як території, які тепер опуска-

Одні вгадування мають го- тов- довно стратегічний, себто мі- літарний підклад. Многі такі думують, що це є такий „стра- тегічний план” німецької на- чальної команди, який хоче скротити фронт на сході. Проти цього говорять одначе те, що саме такого „аргументу” живіє нацистичний міні- стерж пропаганди Геббельс, що каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі скоро направити, себто, що ті території, які тепер опуска- каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі скоро направити, себто, що ті території, які тепер опуска-

Знов інше згадування є та- ке, що нацисти змінили своє відношення до Росії. І так, як перше казали, що колиб війну програвали і малиб здаватись, то здалиб себе Алянтам на заході, так тепер, думають здаватись Советам. Перше казали, що краще здатись „культури”, себто Англії та Америці, ніж „дичі”, себто Советам, а тепер ніби вже мають казати, що краще їм бути з Росією, бо як вона виграє, то всеодно ціла Европа буде збільшевізова.

Скільки правди в отих здогадах у справі вкорочення німецького фронту на сході, а скільки фантазії чи підпускання нацистами пропаганди — годі збагнути. Що німці намагаються знов наблизитись до Росії, а навіть стараються при її допомозі замилитись, то це вже такі речі, про які отверто пишеться. Що Росія має яксь свої пляни супроти Німеччини, це теж не є виключене, бо інакше не кувовидасяб з німецькими полоненими генералами та з встановленням у Советях Комітетом Визволення Німеччини. Але чи те все має щось спільного з відступами німецьких військ на сході, теж не знати. Та воно готово скоро вияснитись, бо советські війська уже доходять до корінних німецьких земель.

Збоку Алянтів ось та „загадка” не є дуже турбуючою з тої простої причини, що вона не спинає в нічому головній цілі — розгрому німецької військової сили. А це є тепер найголовніше, бо воно одніко може довести до закінчення війни. Фактом є, що на-

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

Відділ зник серед галицьких піль, а до кордону надійшов чернігівський полк. Стародавній малиновий прапор з архангелом і золотим вишитим сонцем на блакитному шовку

Одні вгадування мають го- тов- довно стратегічний, себто мі- літарний підклад. Многі такі думують, що це є такий „стра- тегічний план” німецької на- чальної команди, який хоче скротити фронт на сході. Проти цього говорять одначе те, що саме такого „аргументу” живіє нацистичний міні- стерж пропаганди Геббельс, що каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі скоро направити, себто, що ті території, які тепер опуска- каже, щоб німецький нарід не ляк- ваступами на сході, бо то ляк- ваступами на сході, бо то буде можна у своїм часі скоро направити, себто, що ті території, які тепер опуска-

Скільки правди в отих здогадах у справі вкорочення німецького фронту на сході, а скільки фантазії чи підпускання нацистами пропаганди — годі збагнути. Що німці намагаються знов наблизитись до Росії, а навіть стараються при її допомозі замилитись, то це вже такі речі, про які отверто пишеться. Що Росія має яксь свої пляни супроти Німеччини, це теж не є виключене, бо інакше не кувовидасяб з німецькими полоненими генералами та з встановленням у Советях Комітетом Визволення Німеччини. Але чи те все має щось спільного з відступами німецьких військ на сході, теж не знати. Та воно готово скоро вияснитись, бо советські війська уже доходять до корінних німецьких земель.

Збоку Алянтів ось та „загадка” не є дуже турбуючою з тої простої причини, що вона не спинає в нічому головній цілі — розгрому німецької військової сили. А це є тепер найголовніше, бо воно одніко може довести до закінчення війни. Фактом є, що на-

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

Відділ зник серед галицьких піль, а до кордону надійшов чернігівський полк. Стародавній малиновий прапор з архангелом і золотим вишитим сонцем на блакитному шовку

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

Не довелось чернігівським гусарам, під прикриттям нічоти, довго вигарцьовувати кінями на подив галичанок. Другого дня дивізія мала сутячку з ворожою кіннотою під Ізбицею. Вибуло з рядів до двіста товаришів зброї; — одні на вічний спочинок, другі у запліля, залізувати рани; кількох старшин у ворожий по-

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ МИТРОП. А. ШЕПТИЦЬКОГО

(Виданий з нагоди Свят Воскресіння Христового).

Кожний празник церковного року є символом, себто зна- ком чи образом якоїсь сторінки християнського життя. У церковному році рядом празни- ков св. Церква представляє нам по порядку події з життя Христа Спасителя, Пречистої Діви Марії і Святих Божих Угодників. Всі ті події відно- сяються посередньо і до подій християнського життя, бо християнин у цім смертнім життю, яке його веде до віч- ности, переходить або ті самі або подібні події, що й Хри- стос, Пречиста Діва Марія та Святі. Особливим способом християнське, а над пріродне життя є якимсь повторюван- ням подій Христового життя, бо християнин, як кажуть св. Отці, це нечаче другий Хри- стос. Життя Божої благодати — Христос у серцях християн- родиться, росте, жертвує Себе Богові, терпить, умирає, од- ним словом — християнин християнським життям неначе повторює життя Ісуса Христа. Тим то і Христовий празник представляє нам ту сторінку нашого духового чи надпри- родного життя, яка відпові- дає тій події Христового жит- тя, а яку обходимо в праз- нiku.

Таким способом св. Церква переосває перед нашими очима у церковному році всі події Христового життя й усі сторінки нашого християнсь- кого життя. Тим учить, заохочує, провадить християн до вічного спасіння.

Празник Христового Воскресіння це символ, себто знак і образ нашого воскре- сіння з грівих до стану благо- дати й зі смерти до вічного блаженства. Тому цей праз- ник є найсвітлішим, наймиш- тим, найторжественнішим празником у році. Це празник празників і „торжество тор- жеств”, як співаємо в каноні Воскресної Утрні.

На вид Воскреслого Христа Спасителя воскресє, себто відновлюється, будитьсь, від- цісти мусіли стягнути з схід- нього фронту найкращі сили і кинути їх на західний фронт, особливо до Франції. Таким чином вони ослабили схід, звідки мусять офатись, а на заході зискали хіба те, що спинили дещо американський та британський розмах та від- люжили свою остаточно ката- строфу на кілька тижнів чи місяців. Ось так воно виглядає з мілітарного боку. А як з політичного — це вже складніша проблема.

живає в наших серцях ціле християнське життя. Передо- всім будитьсь віра. Кожний християнин у цей празник ка- же собі так, як Апостола Пав- ло: „Як Христос не воскрес, то пуста наша віра”. Якщо це булаб правда, що безбожники повторюють, а саме що не бу- ло Христового Воскресіння, то не було би християнської віри, ані Христової Церкви, ані Христових Таїнств — ціла Христова віра зійшлаб на пус- ті слова без значіння. А відно- вою віри відновлюється й ці- ле християнське життя. З но- вою радістю думаємо про бу- дущину, про вічне блаженст- во, що нас жде по смерті. Відновлюється й любов до Бога й ближніх, а вона це не- чаче квіт наших душ. Так як у пророді з весною будитьсь все до нового життя, так само Христове Воскресіння розбу- джує наше життя в нове життя.

Люди привикли при кожній радісній нагоді бажати собі і близьким усякого добра чи може радше висказувати такі бажання, бо з самої природи чоловік не перестає бажати собі і своїм добра, навіть че- рез сон; і тоді бачє добра. А те глибоке природне почуван- ня, що дрімає на дні серця кожного чоловіка, будитьсь також при якихсь виняткових нагодах і людина відчуває по- требу те почування висказу- вати, хочби й самими тільки словами. Звідси й гарний зви- чай — складати собі святочні побажання. Ідучи за тим хри- стиянським звичаєм хочу і я з християнським привітом „Хри- стосе Воскресе”, переслати і мої святочні побажання.

Бажання християнина, коли вони згідні з наукою й благо- датою Ісуса Христа, коли ви- плявають з Божої любові і любови ближнього — є мо- литвами. — Тим то добрий християнин навіть у сні мо- литься. Молитьсь тими тихи- ми, мовчливими бажаннями серця, якими хотів би причинитись до того, щоб Боже Імя святилося, і щоб Його Цар- ство зближалося, і щоб Його воля сповнялася. Бажання „Отчєнашу” є основами хри- стиянського життя, так як мо- литва „Отче наш” є висказом тих основних християнських бажань, що повинні бути ос- новною нашого життя. Так са- мо й святочні побажання, що повинні бути основою нашого життя. Так само й святочні побажання, якщо вони дійсно відносяться до правдивого до- бра, як дійсно вони є висказом

Які мої молитви, такі й по- бажання. Усі складоу в це слово: — ХРИСТОС ВОСКРЕ- СЕ — слово привіту, молитви, благословенств, по ф а ж а н ь. Тим словом витаємо усіх раз- ом, тим словом звертаємо до всіх громад, родин, хат і до кожної душі зокрема, а Все- вишній Бог, що обіцяв вислу- хувати наші молитви нехай і в слово цеї моєї молитви вло- чить те, що Його безоконна батьківська любов дарунком з неба приготує для кожно- го з Вас на день Свят. Благо- даць Вам, Браття. Амінь.

християнської душі, вони го- дяться з християнською вірою. Нехай же і мої побажання не- суть Вам мою молитву.

Прикований від кількох літ до крісла, не будучи в змозі ані відвідувати Вас, Дорогі Мої Браття, позбавлений май- же цілком змоги проповідати Боже слово — тим більше му- шу цинити ту нагоду, щоб з побажаннями посылати Вам і мої молитви. Нехай же вони ідуть до Вас, нехай Вам зане- суть благословення, любов, пам'ять, журбу дбайливість, о- піку душпастиря. Нехай окру- жать Вас усякими небесними добрими й усякою помічю Бо- жою благодатою до справ дочас- них нехай за всемогучим Бо- жим Провидінням принесуть Вам потіху в усіх Ваших тер- піннях і хрестах, нехай дода- дуть Вам сили до тяжкої і при- крої боротьби життя, нехай скріплять Вашу надію в ліпші часи, нехай утривають Вас у певности, що Бог є доб- рим Батьком, що добра нам бажає, що навіть тоді, коли дає хрести, дає їх для нашого добра, нехай Вам принесуть ту свідомість, що як через смерть ідемо до життя, так і через хрест ідемо до спасіння. Не- хай Вас бережуть від ненависти, і злоби, і слабости, і глупоти людей. Нехай Вашим ді- тям дадуть розвиватись в здо- ровлі й силі на добрих, на святих громадян. себто на свя- тих християн, що свято спов- нятимуть усі свої громадянсь- кі обовязки любови ближньо- го. Нехай стережуть Вас від усякого обману, від усякого хибного поняття національно- го обовязку й національного добра. Нехай стережуть хри- стиянську родину поміж укра- їнцями від тієї страшної язви й зарази, якою є збещення святого Таїнства Христової віри. Нехай стережуть Ваші весняні засиви від граду й пересадної посухи чи вогкости і нехай, одним словом, прино- сять Вам усяке добро духове й усяке добро дочасне.

Які мої молитви, такі й по- бажання. Усі складоу в це слово: — ХРИСТОС ВОСКРЕ- СЕ — слово привіту, молитви, благословенств, по ф а ж а н ь. Тим словом витаємо усіх раз- ом, тим словом звертаємо до всіх громад, родин, хат і до кожної душі зокрема, а Все- вишній Бог, що обіцяв вислу- хувати наші молитви нехай і в слово цеї моєї молитви вло- чить те, що Його безоконна батьківська любов дарунком з неба приготує для кожно- го з Вас на день Свят. Благо- даць Вам, Браття. Амінь.

† АНДРЕЙ, Митрополит.
 В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.
В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА
 ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІПНІ
 У двох частинах
 (Перший том трилогії „Огнем і Кровю”
 22)

На майдані, коло церкви, сто- яли навантажені військові во- зи, двоколки з набоями, швен- далися москалі, стояли прива- зані до плугу коні у запряж- ках. Тут пахло вже дійсною бойовою обстановкою, все бу- ло на поготовлю. В разі три- воги обоз за дві-три мінати міг вирушити. Відділ зустрі- нув якогось підпоручного, певно начальника обозу, — цей доложив, що сотні перес- лідують відходячого ворога в трьох кількометрах від мі- стечка. Гусари спшилися. Кожний звільня підруги сід- ла, мадав, чи не гарячий кін- згодом коней повели на водо- пій, а тоді кожний випорож- нював сакву з вінсом, добував з кобур галети²¹⁾ і консерви і стоячи підкріплювався сам з конем одночасно. Ще не всти-

ли хлопці побідати, а вже на- дійшов полк. Тут задержався на обід. Відділ Паволоцького вирушив далі для забезпече- ння авангарду від несподіванок. Проминула ще з година їзди. Здалеку доглянули гусари різ- нобарвно розмальовані будки при дорозі, з боку стовпи з написами „Росія” на одному і „OESTERREICH-UNGARN” на дру- гому. Вузька смуга землі розділювала підбиту колись Україну на володіння двох ве- ликих держав... — Кордон, панове! Звернув- ся Паволоцький до дичих з ним старшин. — Може пере-

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.

лічимо ще на російській землі. — Переїдемо кордон, пане ротмістр, — прохали ті. — Слава буде, що ми перші з дивізії перейшли границю,²²⁾ хоч без бою, а всеж... По обіді нас може змінати. Через хвилину відділ трійками переїздив на територію наддунайської імперії. Кожний поглянув на російського орла, що розпростерти крилами наготовився захопити і сусідню землю. Австро-угорського вже вспів якийсь салдат замаяти. Настрій відділу піднісся. Повінь думок нахлинула на команданта. Адже він йшов за воєнником на землю Романа і Данила; він їх далекий нащадок, йшов не визволити й прилучити до Києва, матері руських міст, а до холодної Москви-мачухи, ніс галицькій землі може гіршу неволю, чим австрійська.



З Офісу Воєнних Інформацій у Вашингтоні

Як американські громадяни чужинського походження купують воєнні бонди

Гібінг, Мінесота, є світовою столицею залізної руди. Там є люди мало що не з цілого світа. Розуміється, що вони всі тепер американці, всі працюють і стараються помагати виграти війну.

В Гібінг живуть високі, біляві скандинави, смагляві жінки і чоловіки з Італії, Югославії, Греції і багатьох інших країн. Фактично там є жителі з 44 країн. Всі живуть з собою в згоді, так якби походили з одного народу.

Іх діти, хлопці, дівчата, служать сьогодні в армії. Кажуть, що там нема одної родини, з котрої не було когось в армії. Є й такі родини, що дали збройним силам від двох до вісім воєнків. Діти в армії, а родичі працюють при добуванні залізної руди на зброю і купують воєнні бонди, щоби було чим за неї платити. П'яту воєнну позичку попирають всі.

Дехто з тих людей вже вртатив рідних на війні. Переходячи вулицями, ви бачите на службових прапорах золоті зірочки, але це не співають мешканців Гібінга ні від воєнної праці, ні від купування воєнних бондів. Навпаки, вони ще ліпше працюють, щоби скоро побити наших ворогів.

Наприклад, возьмім родину Джузеппе Росаті, якої предки прибули до Америки з Італії. Росаті мав трьох синів і всі три пішли до армії. Олівер видав своє життя в боротьбі визволити Батьківщину своїх предків, а два сини, Луй і Роман — ще далі воюють з ворогами кращого ладу на світі.

Старий Росаті колись працював в Олівер Айрон Майнінг компанії, але тепер вже не працює. Застарий. Але бонди все одно купує, бо має синів в армії; думає про них і купує воєнні бонди.

Таке саме із родиною Валентіні з Чізголом, із родиною Бонеллі з Байбінг, в Мінесоті. Обі ці родини мають по вісім синів в армії. Тільки подумайте — дві родини дали американській армії шістнадцять воєнків. Сини воюють на полі бою, а родичі працюють і купують воєнні бонди, і то регулярно.

Таких родин в Мінесоті є багато. Возьмім хочби Францішку Збатнік, хорватку з роду. Вона має в збройних силах аж чотири синів, але для неї це не досить. Як сини прийдуть їй з війська грошей, то пані Збатнік купує за ті гроші воєнні бонди. Родина Берлічів також має при війську чотири сини, але крім того батько, мати і сини регулярно купують бонди. Іван Сімоніч з тої самої околиці, теж має на службі Дядька Сема чотири сини і дочку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА ПОМІЧ СЕКРЕТАРАМ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ.

За п'ять місяців закінчимо працю з нагоди п'ятдесятитретього ювілею У. Н. С. Треба надіятись, що рік цей буде пам'ятний для усіх членів і урядників, які чимнебудь причинились до завершення цієї п'ятдесятитретьої праці наших перших виселенців з рідних земель. Кожний, хто хоч трошечки застановиться над працею перших піонерів, мусить склонити голову з пошани перед їх завзяттям і виграхові, яку отсе нам дозодиться продовжувати. Мені відомо, що в цій році наш батько Союз має доповнити своє число членів до п'ятдесять тисяч. Це було б завершення ювілею У. Н. С. про який ми стільки писали, а ще більше читали. Може дехто подумати, що це дещо за смілі бажання наших урядників скочити за сорок кілька тисяч до 50,000. На це є дуже влучна відповідь а іменно: наші урядники відділів, наші члени мають такі знамениті аргументи і підручники, як знамениті опрацьований „Підручник для відділових урядників та організаторів“ п. секретарем головної управи Д. Галичином, котрий може неодному з нас прийти з помічю в організованню членів. Там докладно є зясовані всі питання відносно членства і його прав в такій запомоговій організації як У. Н. С.

З таких підручників може користати кожний урядник чи член У. Н. С. при організуванні членів. Але, щоби організатор мав нагоду користати з того підручника, він мусить найти кандидата на члена, а в дома мусить в додатку застати його у вільному часі, щоби мати спромугу вяснити йому хоч деякі думки, які містять цей підручник про У. Н. С.

Та скільки то разів ми приходимо до хати даного кандидата, а він або шойно вишов десь, або вернув з праці і хоче відпочати, або зайде ще щось інше. І ми, рад-не рад, незразі по кілька разів вертаємося з нічим домів. Кажу — букваль-но з нічим, бо ми могли і кілька годин часу стратити, а наш знайомий чи приятель навіть не знає, в якій справі ми до нього приходили. З досвіду знаємо, що це є багато людей у нас, які або зовсім не знають про У. Н. С., або знають дуже мало і лиш перекажуть через члена родини що хтось був у нього в справі У. Н. С., це не має найменшого значіння. Бо членство в кожній запомоговій організації чи в асекураційній компанії це справа серйозна і дещо скомплікована та потребує вяснення, а часто-густо й принуки. Отже щоби такі ходження урядників за членами мали якийсь успіх навіть тоді, коли не зстанемо когось дома, на підставі досвіду прийшла я до висновку, що таким відвідинам кандидатам на членів У. Н. С. треба лишити якусь літературу про Український Народний Союз.

Щось подібне роблять агенти американських асекурацій і видно це їм виплачується, коли цей спосіб практикують вони вже довгий час. Чому Головний Уряд У. Н. Союзу не міг би спробувати того способу, щоби прийти з помічю нашим відділовим урядникам? Возьмім такий випадок: приходять наші відділові урядники до якоїсь хати. Нема нікого дома, тоді він лишеа лютючку в поштової скринці чи навіть в шіліні дверей. Не можливо, щоби на кілька членів родини ніхто цієї лютючки не читав. Хтось прочитає і можливо передасть далше. Приходить на другий раз відділовий урядник, даний чоловік якого хочемо вписати в

члени У. Н. С. вже знає, чого ми прийшли, має деякий погляд на У. Н. С. і в тім випадку праця відділового урядника є облекшена.

Очевидно, коли говорю тут про лютючку, маю на думі лютючку з сильними аргументами і хоч маленькою пропагандою, бо знаємо, скільки то попри аргументи треба нашим людям принуки. Такі лютючки чи маленькі на 4 сторони книжочки робили велику роботу для У. Н. С. а працю відділових урядників облекшимо. Таке притягання членів до У. Н. С., як ми практикували досі, є тяжке не лиш для нас, що часто беремося за діло, хоч маємо мале знання в тій справі, але є це праця тяжка і для тих агентів, які роки а то й десятки літ працюють в американських асекураційних компаніях і „дають зтої праці хліб“. Виглядає, що і їм тяжко і тому компанія старається прийти з помічю. Тому і наш головний уряд повинен в тій справі щось зробити. Я певна, що користь булаб по обох сторонах, а це по стороні членства й установи У. Н. С.

Марія Демидчук, секр. 293 від. У. Н. С.

ЧИ ВИСИЛАЄМО ЧАСОПИС І КНИЖКИ НАШИМ ВОЯКАМ?

Уже два роки висилаю „Свободу“ та „Юкрейнін Вікні“ нашим американським воякам з українського роду, що є в Австралії чи на Паціфіку. І висилаю не тільки те. А також і різні витинки з газет з згадками про український наряд, як теж книжки і журнали. От просто запакую, оплачу поштовою належитістю та висилаю на адреси знайомих мені воєнків.

Спершу я думаю, що може те все не доходить; може цензура не допускає, чи щось подібне. Цеж війна і треба різне припускати і всячий сподіватись. Та на диво мушу ствердити, що всі мої посилки доходили і далі доходять до наших воєнків, на що маю потвердження.

Пишу про це до газети тому, що знаю, що дехто ще й нині сумнівається, чи такі посилки доходять і каже, що шкода труду і коштів. Отже стверджую, що не шкода труду і не шкода коштів. Українське слово доходить цілком спокійно і без усяких перешкод у всі закутки, де є наша американська армія, навіть до джунглів. Доходить там і кожна книжка, видана англійською мовою, яка має матеріали про українську історію, літературу і культуру. Тож не жалімо труду і не жалімо видати і кілька доларів на посилки і закупна ось тих гарних книжок, що тепер появляються, а які є для наших воєнків великою несподіванкою. Вони дуже радіють тим, що такі речі появляються і щиро дякують, що про це ми їх повідомляємо та їм ті книжки і журнали висилаємо.

Грізна війна навчила не одного з наших синів, що є на фронті, глядіти на життя серйозніше як бувало. Вони теж інакше розуміють тепер і справу України, коли їм приходиться битись за краший лад для цілого світу. Доповнім тепер ті їхні відчування книжками про історію, літературу і культуру України. А ті книжки і журнали будуть кращими пам'ятниками як ось ті тисячі звичайних карток з кількома словами побажань, що їх вітер приніс і поніс. Дбаймо про щось сильніше й тривкіше!

В. Галич, Супіріор, Вис.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОВУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ЛЬВІВ НЕ ДУЖЕ ЗНИЩЕНИЙ

МОСКВА. (ОНА).—З фронту надходять вістки, що столиця Західної України не є така знищена, як Вільно. Втікаючи зі Львова німці висадили у повітря деякі будинки, але загально місто не є знищене. У звідомленнях з Галичини говориться, що нацисти були невдоволені з поведінки місцевого населення і страшно його переслідували. Наприклад, у Львові найдено спеціально зладжені кімнати тортур і все приладдя, яким німці мучили підозрілих людей і жидів.

Кореспонденти советських шоденників доносять з фронту, що такі самі приладдя до мучення людей найдено майже в кожному відбитім від німців місті. Втікаючи з Галичини німці розстрілюють вживих і вбивають всіх тих людей, які ставилися до них ворожо. Червона Армія нашла у визначних багата трупів українців, жидів і поляків. Мешканці розповідали, що там німці так багато лиха чинили, що на воловій шкірі не списав би. Члени підземелля записували, хто з німців чим займався, і комісія, яка перевіряє звірства окупантів, робить досліди у Львові, щоби легше найти і покарати винувників.

ГЕНЕРАЛ ЖЕЛІГОВСЬКИЙ ПОЙДЕ ДО СОВЕТІВ

ЛОНДОН. (ОНА). — Тут кружляє вістка, що польський генерал Лудян Желіговський збирається їхати до Советського Союзу на відвідини польської армії. Його мали запросити польської патріоти і головний коамандир польської армії в Советях, генерал Берлінг.

Генерал Желіговський є членом Польської Народної Ради в Лондоні і був відомий як реакціонер. Він свого часу, в порозумінню з Пілсудским, прилучив до Польщі Вільну і співпрацював з найбільш консервативними елементами.

Желіговський тепер хорий і не може зараз виїхати на відвідини польської армії в Советському Союзі, але як подумкає, то мабуть зробить це, бо він є той думка, що та група поляків, яка співпрацює з Советами, кладе основи під сильну польську державу.

НІМЦІ ВТІКАЮТЬ ЧЕРЕЗ КАРПАТИ НА МАДЯРШИНУ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА).—Мадярська радіописьня передає з Будапешту вістку, що через Карпати втікає з Галичини велика кількість німецьких цивільних урядовців. Радіобесідник просив, щоби мадярське населення на Підкарпатті добре до німців ставилось, щоби помагало їм передістатися через гори, та щоби давало їм допомогу й охорону перед місцевими бандитами, які нападають на втікачів.

Як до вас в ночі заступає чужий втікач з Галичини, то не гоніть його з хати, казав бесідник, бо це наш союзник, приятель мадярського народу, якому судилося перенести знущання червоного диявола, що суне на захід нищити наші національні здобутки. Однак уряд в Будапешті довідується, що є такі люди на Підкарпатті, які не пускають біженців у хату, а видають їх в руки місцевих бандитів.

Мадярські збігці в Берні говорять, що бандитами мадярський уряд називає українських партизанів на Підкарпатті.

В ІТАЛІЇ НІМЦІ РАТУЮТЬСЯ ПРОТИНАСТУПОМ.

РИМ. — Далі їде завзята боротьба за доступ до міста Флоренції. Німці держать ще один горбок і пробують там вдержатись постійними протинаступами, які одначе відбуваються постійно частини Бритійської Восьмої Армії, зокрема ті, що походять з Індії.

Що писала „Свобода“ тому 30 років?

23, липня 1914.

САМОГУБСТВО РОСІЙСЬКОГО ПОСЛА ГАРТВІГА.
Німецькі часописи в Берліні пишуть, що російський посол в Білгороді (столиці Сербії) Гартвіг поповнив самогубство, бо виказалося, що він стояв у змові з убивниками архикнязя Франца Фердинанда. Та ці вісти не потверджені нікими документами.

ЗАМОРДУВАННЯ ЦАРСЬКОГО ДОРАДНИКА РАСПУТІНА.

В селі Покровское, в тобольській губернії, селянка Гусева завдала ножем смертельні рани Григорієві Распутіну, головному дорадникові російського царя. Коли її арештовано, Гусева заявила: „Я хотіла помститися за свою поругану честь і за честь інших мужицьких дівчат, знеславлених Распутіном. Я хотіла спасти світ від того ложного обманця-пророка, який морочив голови людям і навіть затуманив самого царя“. Опісля виявилось, що Распутін тоді не згинув.

СВЯТКУВАННЯ 800-ЛІТТЯ ЛІТОПИСЦЯ НЕСТОРА.

Кієво-Печерська Лавра готується святкувати історичне свято 28. вересня. Того дня минає 800 літ від дня смерти преподобного літописця Нестора, котрого мощі зберігаються в лаврських печерах. Історичне товариство імені Нестора, основане при Київській університеті готується також до цього свята. Мають видати книжку про Нестора.

ПРИВІТ НА ЛЬВІВСЬКИЙ ЗДВИГ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

З Підкарпатської Русі наспів на Здвиг Соколів та Січей, що відбувся у Львові 28. червня такий віршований привіт:
„Коли днес полки у Львові прямують, Шевченка пам'ять здвигом празнують, Молодь України сили збирає, На шлях побди сміло ступає, З угорських дугів привіт Вам шлемо, Бо одним шляхом з Вами підемо“. Під привітом підписані: о. Михайло Волошин (Ужгород), о. А. Косей (Мукачів), д-р М. Брашайко (Рахів), о. А. Жаткович (Стройна).

АВСТРИЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОРГАН ВЗИВАЄ ДО ВІПНИ З РОСІЄЮ.

Австрійський часопис „Мілітеріше Рундшав“, орган міністерства війни, взиває зовсім відверто до негайної війни з Росією. „Скорше чи пізніше до війни між Австрією й Росією прийти мусить. Тепершня хвиля дуже догідна, бо Росія ще не перевела всіх намічених узброєнь...“, пише газета.

УВАГА! ГЕМОНД, ІНД! **УВАГА!**
та УКРАЇНЦІ ДООКОЛИЧНИХ ГРОМАД
СТАРАННЯМ МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ 107 У. Н. СОЮЗУ
В НЕДІЛЮ, 6. СЕРПНЯ (AUGUST 6, 1944)
ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ
БРАТСЬКОГО ПРАПОРА та
ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ
з нагоди 50-ліття У. Н. Союзу
В УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ ТА ГАЛІ СВ. АРХ. МИХАІЛА
при Колонбії Еве, і 170-тій ул. в Гемонд, Інд.
Торжество пічється рано в год. 9. Св. Літургію за здоров'я ювечних членів, а по Св. Літургії ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРА та ПАНАХИДА за померших членів. По відправах в церкві відбувається БЕНКЕТ і ЮВІЛЕЙНА ПРОГРАМА в церковній галі. Програма складається з співів, промов, привітів і музики.
Шановні Союзники і громадяни українського роду сусідніх околиць! Святочний Комітет та всі члени від. 107 У. Н. С. в Гемонд, Інд., отсею дорогою звертаються до Вас, Сестер і Братів по крові і кошти. Прийдіть чисельно до нас та своєю присутністю збільшайте наше так велике торжество.
Святочний Комітет.

УВАГА! CURTIS BAY, MD.! **УВАГА!**
Злучені відділи 81, 55 і 290 У.Н.Союзу
обходитимуть
50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ
У. Н. Союзу
В НЕДІЛЮ, 13. СЕРПНЯ (AUGUST 13, 1944)
В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ
1506 CHURCH STREET. CURTIS BAY, W.D.
Свято зачнеться в год. 3. пополудні відправою панахиди за померших членів. Опісля буде посвячення американського й українського прапорів. На святі буде промовляти головний секретар У. Н. Союзу Д. Галичин. По скінченні програми свята буде бал.
Запрошуємо всіх наших громадян з Болтімор взяти участь у цьому святі. 157,7,3
Ювілейний Комітет.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“
Прохаємо читачів „Свободи“, що змінюють свою адресу, вивовинити оцей бланкет, подіючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи“. 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.
Ім'я й прізвище _____ Ч. від. _____
Стара адреса _____
Нова адреса _____
ВСТУПАЄТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!



ПОПУЛЯРНИЙ ГЕНЕРАЛ.—Одним з найбільше популярних американських генералів в Італії є генерал Марк Кларк, котрого фотограф зняв у Леггорні в товаристві визначних італійських партизанів.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

ПОТРІБНО МУЖЧИН ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОТРІБНО ВОЄННИХ РОБІТНИКІВ

ДО ФАБРИКОВАННЯ СТАЛЕВИХ ПЛИТ

МАШІНІСТІВ

Викладачів на металю

РОБІТНИКІВ

Досвідчених і без досвіду — ДОБРА ПЛАТНЯ

СТАЛА РОБОТА — БАГАТО ОВЕРТАЙМ ЗНАМЕНІТІ РОБІТНИЧІ УМОВИНИ

Потрібно свідчення звільнення.

L. O. KOVEN BRO. INC.

PATERSON PLANK RD. & FRANKLIN ST. JERSEY CITY, N. J.



ЯПОЇЦІ НАШІ СОЮЗНИКИ. На одному з публичних парків у визволеній з німецької окупації італійській порті Ліворно (Ліворно) ці американські воєни японського походження засіли до гри в покера. Вони належать до п'ятої альянської армії, що зложена з самих американців.

Мета жіночого руху

Живемо в добу невіривнано-сти між законами природи і витворами культури. Людський дух прийняв природний добір, створив машини; він довів до зросту населення, а одночасно до зменшення можливостей праці й прожитку для людей. Невіривання між природою і культурою проявилось також у зміні ролі жінки у проблемі подства. Жіноцтво шораз більше перебиало жіночі функції. Дальший розвиток привів до так званого жіночого руху та суспільної рівноправності жінки з чоловіком.

Початки теперішнього жіночого руху сягають 18 століття й кінець-кінцем безпосередньо або посередньо зв'язані з назвианими Русса та Вольтера, Кондорсе, у проєкті конституції, що до нього уважавив його національний конвент, жадав повної суспільної рівноправності жінки з чоловіком. Від французької революції жіноче питання шораз частіше виринало у всіх цивілізованих країнах. Щойно від 50 років можна говорити про його успіх. Часто мало воно успішну підтримку чоловіків; як напр. Міля і Бебеля.

За давніх часів, незалежно старша дівчина не могла проявити себе в ноднім із трьох головних життєвих завдань (любов, професія, громадська праця). Вона була засуджена здебільша на матеріально злиденне існування, що його виновнювали дрібниці. А минулим родина була всім і жінка вичерпувала в ній всю життєву діяльність. Згодом держава й промисловість ступнево здебірали матері шораз більшу частину її праці; кунуємо речі, що їх у давноминулім вироблювала сама мати, держава перебрала частинно виховання дітей. Крім того настав момент, коли зріст промисловости спричинив попит на велику кількість робочих сил і коли прихильно прийняли співробітництво жінки. Так поступав повільно перехід від хатньої до професійної діяльності. Жінка з одного боку ввійшла

песамохить в ділянку чоловічої праці, а з другого боку в царину державних установ і політики. По суті жіночий рух повстав наслідком великої неволі жіноцтва. Число жінок здатних до подружнього життя перевищує майже у всіх країнах число чоловіків, що здатні женитися. Але у всіх культурних державах визнають законно тільки одностатеве. Через те міліони жінок мусить утратити змогу на подружнє життя. Число безмужніх жінок ще зростає через те, що багато чоловіків, що від них за давнім звичаєм виходить спонска до одружіння, залишається з різних причин, безженими. На жаль економічна криза й війна надали ще більше зменшила сподівання жінок на одружіння.

Тільки небагато безмужніх жінок, завдяки власному майнові економічно забезпечені й водночас незалежні. Більше вже „залежних“, що їм батьки або рідня постачають засоби до життя. Велика кількість безмужніх жінок опинюється в пізньому житті в матеріальних злиднях, якщо вони самі не створили собі достатньої економічної підстави. Також, деякі економічно забезпечені, але несамостійні жінки бажують утекти від інколи досить недостатньої залежності й мати повну волю й змогу дбати про себе й інших. Вкінці багато вдів і заміжніх жінок не тільки з пролетаріату, але також із середнього стану, навіть „лішних“ станів мусить працювати на власний хліб, також частинно або цілком на прожиток родини.

Мета жіночого руху допомогти всім жінкам, що не могли стати дружинами й матерями й всім, що не найбільш задоволення в подружнім житті, головню економічно незабезпеченим. Зрозуміло, що „еманципація“ жінки знайшла гострий спротив у багатьох чоловіків і жінок. Д-р Роман Гоцький.

Dates With Our Government Rationing

Sugar

Sugar stamps No. 30, No. 31, and No. 32 are valid indefinitely for five pounds of sugar. Sugar stamp No. 40 is valid for five pounds of canning sugar through February 28, 1945.

Meats, Fats

Red stamps A8 through Z8 and A5, B5 and C5 are now valid indefinitely.

Processed Fruits and Vegetables

Blue stamps A8 through Z8 and A5 are now valid indefinitely. Blue stamps B5, C5, D5, E5 and F5 become valid on August 1 and remain valid indefinitely.

Gazoline

In the 17 States of the eastern shortage area, A-10 coupons remain valid through August 8. In States outside the eastern shortage area, A-12 coupons remain valid through September 21.

Fuel Oil

Period 4 and 5 coupons remain valid in all areas through September 30. New period 1 coupons are now valid in all areas.

Shoes

Airplane stamps No. 1 and No. 2 in Book Three remain valid indefinitely.

НІМЦІ ВЖЕ СТРІЛЯЮТЬ ЧУЖИНЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА). Тут є вістка, що нацисти вже починають вигублювати чужинських робітників в Німеччині. Один з недавно прибувших тут втікачів, говорить, що недавно Гестапо виділило з його табору всіх підозрілих словянських робітників і за пів години всі були розстрі-

ляні. Вбили шіснадцять сербів, вісімнадцять советських робітників і вісім поляків. Розстріляні були власне ті, які навчилися вже були німецької мови і служили колись при війську. Гестаповці винуватали їх, чи вміють оперувати машиновими крісами, чи розуміються на нальній зброї, тощо.

Біженець каже, що він перебув в Німеччині два з половиною років. Тому вдалося втіти підчас повітряного налету альянської фльоти. Говорить, що німці вже починають тратити голови, нервуються і часто між собою сваряться. Навіть серед командирів таборів для чужинських робітників часто бувають сварки. Він каже, що втікаючи, крився в лісах і стрічав там багато таких як він. Були між ними навіть німці, які також ховаються від Гестапа. Вони справили його до Швайцарії, але самі не хотіли втікати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАРБ, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, відбулися в недаю. 6. серпня, в год. 12:30 поудне, в парохвальній салі, 6944 В. Трі вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до рішення. Ті члени, зможуть вати на зборах, до відкриття членів дозволить 175 дол. і ті члени, котрі не впривають догду, будуть суспендовані. — За уряд: Л. Доманчук, предс.; М. Чорний, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АР. — Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє всіх членів, що збори відбуваються 5. серпня, в годні 7. вечір, в гали 74 Геріс Еве. Обов'язком кожного члена є явитися на збори. — С. Бардачевський, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Сп. від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в недаю, 6-го серпня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в годні 2:30 поуднод. Виваємо всіх членів прийти на час і перевести скоро збори. Є важні справи до погодження. — М. Галькевич, секр.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Поступ. Павло: „Якже поводитись тобі вчасі, як твоя жінка виїхала на вакації?“ Петро: „Знаменито! І як я поступив при обслузі самого себе. Подумай лише: Як візьму скарпитуку, то можу її надіти зкотрогонебудь кінци“.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

МОЛОЧНА ФАРМА 90 АКРІВ, прекрасний дім з 12 кімнатами, стодала, електрика, 45 штук худоби, машинерія, Ціна 15,000 дол. Умовини. Також 66-АКРОВА фарма, дім з 5 кімнатами, стодала, 4,000 дол. Можна кунити з інвестарем або лише перухомости. Близько Sharon Springs у стейт Нью Йорк. 148-50 HENRY BURBAN 391 So. 6th St., Newark 3, N. J.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН і вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ KANAI KAIN FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ДИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга шпра і чесна 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК заряджує погребми по \$150 ціні так низькій як ОБСЛУГА НАКРАЩА. JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК — на — ФІЛЯДЕЛЬФІУ й околицю МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. MARKET 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MErose 5-5577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ Дістануть харч і уніформи Цілий час або частину ПОМИВАЧІ ДИПШАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ ПОРТЕРИ на день і ніч Мусять говорити по англійськи Бонуси — платні вакації Постійна позиція Робітники в критичних заняттях мають принести звільнення SCHRAFFT'S ГОЛОСІТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ 56 WEST 23rd ST., N. Y. C. АБО ГОЛОСІТЬСЯ 5-8 ГОД. ВЕЧІР 1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

КУХАРКОК Жінок заінтересованих в кухарстві з домашнім або ресторарційним досвідом Добра платня—скора підвишка Гарний вишкіл в добрій роботі Треба знати читати і писати по англійськи SCHRAFFT'S 56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ДИВЧАТА Й ЖІНКИ НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ Цілий час або частину ПЕКАРИ РОБІТНИКИ В ПЕНТРІ В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ ПРИ СЕНДВИЧАХ ПРИ ПАРОВІМ СТОЛІ ПОМИВАЧКИ КУХАРКИ

ПОТРІБНО МУЖЧИН Досвід непотрібний ЯК ПОРТЕРІВ І РОБІТНИКІВ ДОБРА ПЛАТНЯ ПОСТІЙНА РОБОТА Робітники з важної воєнної роботи мусять мати доказ звільнення.

ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛЬНІ Мусять говорити по англійськи Дістануть харч і уніформи Бонус — платні вакації Постійна робота Нагода для аману Робітниці в критичних заняттях мають принести звільнення SCHRAFFT'S 56 WEST 23rd ST., N. Y. C. АБО ГОЛОСІТЬСЯ 5-8 ВЕЧЕРОМ 1381 BROADWAY (Nr 38th St.), N. Y.

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP. 691 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ЖІНОК досвідчених оперейторок на машинній Singer Sewing машинях. Голоситься Camp Wearing Apparel, 9 West 20 St., 9th floor, N. Y. C.

Мужчини (15) Сильних і здорових — стала робота, 8 1/2 ц. на годичну. Голоситься Stahl-Meyer Inc., 1125 Wycouff St., Bklyn, від понеділка до п'ятниці. Бучерів All ground pork men Добра платня, стала робота Stahl-Meyer Inc., 172 E. 127 St. N.Y. Голоситься від понеділка до п'ятниці.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

ПОРТЕРІВ—РОБІТНИКІВ Добра нагода тепер з повною будучиною, важна воєнна індустрія, свідомство, що ви є до розпорядком-сти потрібні. EIMER & AMEND GREENWICH & MORTON STS., NEW YORK CITY 7th Ave. subway-Christopher St. Sta. N. J. мешканці: Hudson Tubes Christopher St. а також у фабриці Edgewater 850 River Rd., Edgewater, N. J.

МУЖЧИН—ЖІНОК ЦІЛОВА РОБОТА ЧАСОВА РОБОТА 4 ДО 7 ГОДИН ДЕННО ДОБРА ПЛАТНЯ СТАЛА ПРАЦЯ ДО ЗВІСНОВАНОГО ЧИЩЕННЯ В ОФІСОВИХ БУДИВКАХ І ГОТЕЛЯХ В МЕНГЕТЕН І БРУКЛІНІ ВЕЧОРАМИ АБО НОЧАМИ Голоситься денно до NATIONAL CLEANING CO., 9 W. 29th St., near 5th Ave. New York City

Гасмен-Портєрів, до чищення, добрі роб. умовини. Голоситься Hotel Dixie, 250 W. 43 St., N. Y.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ГАСМЕНА ПАЛЯЧА І ЗРУЧНОГО МУЖЧИНІ ВОЛДВОШЕРА ЮНІРНИЙ ГОТЕЛЬ Голоситься у Гаскнєр BOLIVAR HOTEL 230 Central Park West cor. 83rd St., N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЧЕМБЕРМЕЙДС БЕТМЕЙДС ЮНІРНИЙ ГОТЕЛЬ Голоситься у Гаскнєр BOLIVAR HOTEL 230 Central Park West cor. 83rd St., N. Y.

ВЕПТЕРОК 5 днів тижнево, добрі робітничі умовини. Голоситься SAN CARLOS HOTEL, 150 East 50th St., N. Y. C.

Послужаюк, жінок чистити і заряджувати, добрі роб. умовини. Голоситься у Гаскнєр, Hotel Dixie, 250 W. 43 St., N. Y.

Чембермейдс і Бетмейдс, \$20.45 і \$20.95 Голос. у Гаскнєра, Hotel George Washington, 23 St. Lexington.

Чембермейдс і Бетмейдс, \$20.45 і \$20.95 Голос. у Гаскнєра, Hotel George Washington, 23 St. Lexington.

ТАРЗАН, ч. 1014. Останнє працання.



Як тільки Тарзан упав на чердак, його схопили моряки.



Потім його спущено в середину корабля між джунглевих звірів.



На березі войовники вазірі проливали сльози з жалю за улюбленим „бваном“.



Цим разом вони були певні, що він пропав для них навсе.